

Avrupa Fide Üreticileri Birliği (EU PLANT)nin 3 Haziran 2020 tarihinde saat 14.00'te yaptığı Online Zoom Toplantı Notları

Toplantı, FİDEBİRLİK Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı **Sami Altıntaş**, Genel Sekreter **Kamil Yelboğa** ve 8 EU PLANT üyesi ülkelerin temsilcilerinin katılımı ile yapıldı.

Gündem

1. Coronavirus
2. Hastalıklar (ToBRFV)
3. Lobi Projesi
4. Diğer konular

1. Coronavirus

Başkan **Claudia Den Bayer**, katılımcılara Coronavirüs virüs sağlık krizine ilişkin ülkelerin mevcut durumlarını kısa olarak özetlemesini istedi.

İtalya:

Krizin başlangıcında birçok yanlış yönlendirmeler oldu zira virüsün patolojisi konusunda birçok bilinmeyenler vardı ve bizler de işletmelerde nasıl davranacağımızı bilemiyorduk. Bununla birlikte gıda tedariki güvencesi verildi. Durum aydınlığa kavuştuktan sonra süreçte bir sorun yaşanmadı. İzleyen günlerde durum daha da netleşti, işletmeler sıkıntı ve zorluklarla karşılaşmasına rağmen gerek işçilik gerekse nakliye açısından herhangi bir engelleme olmadan çalışmalarına devam etti.

Fide ve sebze üretim sektöründe iyi gelişmeler görüldü. Planlanmış ilkbahar fide üretimi zamanında gerçekleşti ve ardından gelecek sezonun siparişleri de beklendiği gibi alındı. Hobi sektörü 2 hafta kadar durgun seyretti ve ardından beklenmedik bir satış trendi ile iyi bir gelişme gerçekleştirdi.

Süs bitkileri sektörü Mart ve Nisan aylarında %70'lik bir satış kaybı yaşadı ve şu anda %20'lik bir kayıpla üretimine devam ediyor. İşletmelerde bugüne kadar herhangi bir Coronavirüs vakasına rastlanmadı.

Hollanda:

İtalya'daki duruma benzer bir şekilde, süs bitkileri sektörü Mart ayında yaklaşık %80 bir kayıp ve takip eden aylarda ise %20 kayıp yaşadı. Çok fazla vaka olmadı. En büyük problem çalışanların sosyal mesafeye uymadan hareket etmeleri oldu. Şu anda tarım sektöründe çoğaltım materyaline büyük talep var ancak henüz pazarda ticari bir gelişme görülüyor.

Türkiye:

Şu anda sebze sektöründe önemli bir sorun görülüyor. Ancak süs bitkileri sektöründe büyük sorunlar bulunuyor. İtalya ve İspanya'dan edinilen tecrübeler ışığında alınan önlemler işletmelerimize adapte edildi ve bu nedenle çok fazla vaka yaşanmadı. Bununla birlikte Turizm işletmelerinin aktif hale geçmesi, ülkede 2. dalga salgın olasılığı konusunda endişeye neden oluyor.

İngiltere:

Hemen hemen diğer ülkelerle aynı durum yaşandı. Ancak gerek marul gerekse yaprağı yenen sebzelere olan talepte, restoranlar kafeler ve benzeri yerlerin kapatılması nedeniyle bir çöküş görüldü. Sonraki sorun ise, doğu Avrupa ülkelerinden hasat için gelen işçi sevkiyatının durması oldu.

Almanya:

Almanya'da da HORECA zincir marketlerine tedarikte sıkıntılar yaşanması nedeniyle özellikle süs bitkileri sektöründe ciddi sorunlar yaşandı. Diğer yandan süpermarketlere sebze satışları oldukça iyi gitti ve son 2 haftada satışların dengelendiği görüldü. Hobi pazarı, İtalya'daki gelişmelere benzer bir trend yaşadı. Bu sektör 2 haftalık bir engellenmenin ardından iyi bir gelişme gösterdi. Hollanda'da şirketlerde görülen Corona virüs vakaları faaliyetlerin bloke edilmesine neden olmadı. Hasta kişiler evlerinde izole olarak kaldılar ve başka da bir gelişme yaşanmadı.

Polonya:

Yaprağı yenen sebzeler ve lahana türlerinde dışardan gelen hasat işçilerin tedarikindeki sorun nedeniyle bir çöküş yaşandı. Nakliyenin durması yatırımların durmasına neden oldu. Bu süreçte gerek Orta Avrupa'dan gerekse İtalya'dan herhangi bir ürün alınamadı.

2. Hastalıklar (Domates Kahverengi Buruşuk Meyve Virüsü-ToBRFV)

İtalya:

Son laboratuvar sonuçlarına göre gerek tohumlarda gerekse fidelerde **ToBRFV** testleri pozitif sonuç göstermedi. Bu sonuçların aksine, üretim yerlerinde **ToBRFV** enfeksiyonlarında bir artış gözlemlendi ve bu durum üretim yerlerinde görülen virüs için kontrol önlemlerinin ciddi bir şekilde alınmadığını gösteriyor. laboratuvar testlerine göre tohumlarda **Acidovorax** enfeksiyonlarında bir artış olduğu belirtiliyor. İtalya'da fide işletmeleri, sevkiyattan uzun süre sonra görülen hastalıklar için üreticilerin fide işletmelerini sorumlu tutmasından büyük endişe duyuyor. Birkaç gün içinde İtalyan Fide Üreticileri Birliği (Assoplant), fide işletmelerinin sorumluluk süresinin sınırını belirlemek için bir çalışma başlatacak. Bu durum, hem teknik ve hem de yasal bir sorun olarak ele alınacak.

Polonya:

Resmi olarak hastalık olmadığı bilgisi alındı.

Türkiye:

2019 yılında seralarda yaz aylarından başlayan ve Aralık ayına kadar devam eden ToBRFV hastalığına ilişkin yoğun enfeksiyonlar görüldü. 2020 yılında ise hastalık yoğunluğunda bir azalma gözlemlendi.

Almanya:

Virüs ile ilgili bazı gayri resmi açıklamalar var ancak henüz resmi bir açıklama yapılmadı.

İngiltere:

Bir hastalık bilgisi alınmadı.

Hollanda:

Hollanda'da enfeksiyonun kaydedildiği ve sıkı bir şekilde kontrol edilen 3 veya 4 büyük bölge bulunmaktadır. Bu bölgelerde 21 PCR pozitif test (hastalık) kaydedilmiş ve etkilenen bitkiler, ilerde yapılacak analizlerde tersi bir test sonuca imkan vermeyecek şekilde derhal ve %100'ü imha edilmiştir. PCR'dan sonra, birisi Bayer olmak üzere 2 hastalık şüphesi olan tohum belirlenmiş ve 10 milyon tohum hemen imha edilmiştir. Bu tohumları kullanan fide işletmeleri ile üreticilerde ise herhangi bir belirtiyeye rastlanmamıştır. Hollanda'da artık tek bir pozitif test ile ürünün tamamen imha edilmesini önlemek için iki laboratuvarında aynı anda kontrol testlerini yapmak üzere bir çalışma başlatılmıştır.

3. Fide Sektörü İçin AB Parlamentosunda Lobi Faaliyeti Projesi

EU PLANT'ın Hollanda temsilcisi **Rob Neinhof**, proje için görevlendirilen Avukatlık bürosunun şu ana kadar AB Parlamentosunda **Tohumculuk Kanunu**'nda değişiklik yapılması için birkaç çalışma gerçekleştirdiğini ancak ilgili bürodan henüz yazılı bir açıklama gelmediğini açıkladı. Diğer yandan AB parlamentosu ile temaslar devam ediyor. ROB, EU PLANT için konuya ilişkin mevcut durumu gösteren bir rapor hazırlayacak.

4. Diğer konular

İspanya ve Fransa'nın EU PLANT Üyelikleri:

İspanya ve Fransa'nın EU PLANT'a üyelik durumlarının netleştirilmesi için çalışma yapılması gerektiği belirtildi. Zira bu 2 ülke yıllardır Birliğin faaliyetlerine katılmıyor. Bu ülkelerin EU PLANT üyeliklerini netleştirmek için Rob ve Stephano'nun çalışma yapmaları kararı alındı.

Plantum'un Konferansı:

Plantum 2020 yılı konferansını daha ileri bir tarihe aldı. Konferansın 30 Eylül ve 1 Ekim 2020 tarihlerinde yapılacağı duyuruldu. Konferans Eindhoven'de yapılacak ve bölgede faaliyet gösteren üreticiler ziyaret edilecek. EU PLANT üyelerinin bu konferansa davet edilmesinin sağlanması kararlaştırıldı.

EU PLANT OnLine Konferansları:

Başkan **Claudia Den Baver**, bundan böyle 2 ayda 1 olmak üzere bu tür toplantıların yapılacağını bildirdi. Konuya ilişkin olarak da uygun güvenlik garantileri sunan Digital Meet Up toplantı yöntemleri tercih edilecek. Başkan gelecek toplantının 27 Temmuz 2020 tarihinde saat 14.00 de düzenleneceği bilgisi ile toplantıyı sonlandırdı. **Kaynak:** Stephano Bardi (EU PLANT Genel Sekreteri)